

[Ole Vagn Christensen]

arbejde, der skal foregå i forbindelse med lovrevisionen, de nye ting, der dér skal arbejdes med, og det erfaringsgrundlag, der foreligger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 69:

Forslag til folketingsbeslutning om en naturgenopretningsplan og nedsættelse af et råd for Limfjorden.

Af Gade (SF) m.fl.
(Fremsat 10/2 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anden næstformand (Grove):

Landbrugsministeren har ordet.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

... og fiskeriministeren!

Forslagets centrale punkt er, at regeringen sammen med Limfjordsamterne og -kommunerne skal udarbejde en tids- og handlingsplan – som det hedder i denne her sprogbrug – for udnyttelse af fjordens muligheder for fiskeri, landbrug og rekreative formål under hensyn til områdets behov for beskyttelse af natur og miljø. Hovedsigtet er at genskabe den tidligere Limfjordskomite ved oprettelse af et Limfjordsråd bestående af repræsentanter for Miljø-, Landbrugs- og Fiskeriministerierne samt de berørte amter og kommuner.

Umiddelbart har jeg sympati for ideen bag forslaget. Jeg er helt enig i, at det er væsentligt at opnå samlede forbedringer for erhvervene, naturen og miljøet i Limfjordsområdet, da Limfjordsområdet indeholder væsentlige naturværdier og samtidig er et såkaldt socioøkonomisk svagt område. Jeg er også enig i, at det er nødvendigt med viden og samarbejde om opgaven, så erhvervene kan udøves med respekt for det omgivende miljø på et stabilt grundlag.

Der foregår imidlertid allerede et omfattende samarbejde mellem forskellige ministerier og styrelser og organisationer, Limfjordsamterne, -kommunerne for at løse opgaven, og jeg skal her gennemgå nogle af de vigtigste.

Regeringen har netop fået gennemført, at samtlige kommuner langs Limfjorden er udpeget som mål 5 B- og mål 2-områder med mulighed for støtte fra EF's social-, regional- og strukturfonde.

Landbrugsministeriet koordinerer samarbejdet med amterne, kommunerne, organisationerne og de berørte ministerier – Fiskeriministeriet, Industri- og Samordningsministeriet og Arbejdsministeriet – om planer for midlernes anvendelse i mål 5 B-områderne, herunder til fiskeri og landbrug. Tilsvarende samarbejde foregår for mål 2-områderne.

I Limfjordsområdet medvirker Industri- og Samordningsministeriet med regionalfondsmidler til en række projekter i hele Limfjordsregionen i samarbejde med amter og kommuner, bl.a. »Projektetværk Limfjorden«, »Limfjorden – den blå turistvej« og en række andre tværgående turistmæssige og rekreative projekter.

Det fremsatte forslag til kystlov vil styrke kystbeskyttelsen generelt også i Limfjorden, idet der skal være en særlig begrundelse for at etablere rekreative anlæg ved kysten. Det bliver Limfjordsamterne og -kommunerne, der får ansvaret for dette.

Der er allerede etableret et, synes jeg, udmærket samarbejde mellem Limfjordsamterne, Miljøministeriet og Fiskeriministeriet om fiskerispørgsmål. Samarbejdet har resulteret i udarbejdelse af en statusreddegørelse om fiskeriforholdene i fjorden.

Det er nu besluttet at videreføre samarbejdet, bl.a. ved igangsættelse af supplerende undersøgelser for i alt 2,4 mio. kr. Hensigten med

[Landbrugsministeren]

undersøgelserne er, at samarbejdet skal resultere i udarbejdelse af en forvaltningsplan for Limfjordsfiskeriet. De igangsatte undersøgelser skal give et solidt beslutningsgrundlag for den fremtidige forvaltningsplan.

Der gennemføres løbende nødvendige justeringer i reguleringen af muslingefiskeriet. Efterhånden som videngrundlaget forøges, indrages den nye viden i beslutningerne i Limfjordsamterne; Miljøministeriet og erhvervsorganisationerne er inddraget i dette. Biologer fra Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser har netop i et tæt samarbejde med fiskerne gennemført opfølgende undersøgelser af udviklingen i muslingebestanden. Bl.a. med baggrund i disse undersøgelser vil det blive overvejet, om reguleringen bør justeres.

Jeg kan nævne, at der er nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for Fiskeriministeriet, Trafikministeriet og Miljøministeriet, der ser på muslingefiskeriets konsekvenser i kystområderne, især koncentreret om kystsikkerheden og ålegræsbevoksningen.

Ud over muslingefiskeriet arbejdes der for tiden med at tilpasse fiskerireglerne i lokalområderne, så der sikres bedre passagemuligheder for vandrefiskene omkring flere af de væsentligste åsystemer. Det er vigtigt at sikre, at især ørreder får mulighed for at gå op og ned i åerne, så fiskebestanden kan reproducere.

De generelle indgreb som følge af vandmiljøplanen og handlingsplanen for en bæredygtig udvikling har ikke alle haft tid til at virke endnu, hvorfor det er for tidligt at vurdere den samlede virkning af disse planer og indgreb.

I Limfjordsområdet samarbejder Skov- og Naturstyrelsen om naturgenopretningsprojekter med amter, kommuner og landmænd samt Jordbrugsdirektoratet, når projekter indeholder jordfordeling. Bl.a. ved et sådant samarbejde er Legind Vejlesø blev oprettet. Der kan være flere eller færre samarbejdspartnere fra sag til sag. Projekterne omfatter omlægning til vedvarende græs, skovrejsning, retablering af søer m.v. med betydelig reduktion af kvælstofudledning til følge.

På grundlag af kendskabet til områdernes natur, miljø og landbrug udpeger amterne områder til målrettet brug af ledsageforanstaltningerne. Sprøjtning og gødskning vil kunne reduceres om end ikke i det omfang, som forslagsstillerne har forestillet sig. Hertil har jeg i

sinde at søge gennemført, at braklægningsforpligtigelserne efter EF-reformen skal kunne flyttes til disse udpegede områder, hvilket vil styrke natur- og miljøbeskyttelsen i disse områder yderligere. Amterne ønsker selv at udvælge områderne.

Jeg har stor respekt for og påskønner alt det samarbejde, der foregår til gavn for erhverv, beskæftigelse, natur og miljø i Limfjordsområdet. Det er ikke mindst Limfjordsamterne, der er de gennemgående i alt arbejdet og dermed udgør hjørnestenene i koordineringerne af de mange hensyn, også gennem regionplanlægning, som er amternes ansvar. Hvis man fra lokal side finder behov for yderligere samarbejde med statslige myndigheder om Limfjorden, er vi i regeringen positive over for at være behjælpelige og medvirke.

Forslagstillernes ønske om, at der skal samarbejdes om de erhvervmæssige og miljømæssige forhold, opfyldes efter min vurdering på en god måde, så på det punkt kan forslaget forekomme lidt overflødigt. Herudover indeholder beslutningsforslaget en række bindinger, som jeg ikke finder særlig hensigtsmæssige. Beslutningsforslagets forslag om samarbejde mellem tre ministerier, amter og kommuner er for snævert i forhold til de problemer, der skal løses i Limfjorden.

Beslutningsforslaget har den 1. oktober 1994 som tidsfrist for tids- og handlingsplanen. Den tidsfrist passer ikke til de igangværende arbejder. Planerne for mål 5 B- og mål 2-områderne har deres egne frister, som ikke uden videre kan ændres; det følger af EF-reglerne. Udpegning af områder til ledsageforanstaltninger skulle så i givet fald udsættes af Limfjordsamterne, og det er ikke heldigt.

For fiskeriet vil der først foreligge et egnet beslutningsgrundlag midt i 1995. At presse samarbejdet ind i en fælles tidsramme vil således skade kvaliteten af arbejdet på flere punkter. På fiskeriområdet er der stillet konkrete forslag om begrænsninger af fiskeriet. Jeg mener, man bør afvente resultaterne af de iværksatte undersøgelser og først på grundlag heraf beslutte, hvilke reguleringer der skal gennemføres.

På landbrugsområdet foreslås ekstensivering med sprøjte- og gødskningsforbud på de landbrugsarealer, der afvandes direkte eller indirekte til Limfjorden, bl.a. ved hjælp af ledsa-

[Landbrugsministeren]

geforanstaltninger. Det drejer sig om ca. 20 pct. af Danmarks landbrugsareal. Det er helt urealistisk at bruge ledsageforanstaltninger til dette og også uønskeligt ud fra et erhvervs-mæssigt synspunkt at ekstensivere i det omfang. Forslagsstillerne erkender jo også selv, at »et så omfattende indgreb i ødøvelsen af landbrugserhvervet indebærer store betænkeligheder.« Jeg er mere end enig i dette.

Af disse grunde kan jeg ikke tilslutte mig beslutningsforslaget, om end jeg ikke er i tvivl om de gode hensigter, der ligger bag forslaget. Jeg er heller ikke sikker på, at det ude omkring vil blive oplevet som logisk, at man skal fremtvinge et decentralt arbejde ved et centralt påbud.

Martin Glerup (S):

Lovforslagets målsætning om bedre natur- og miljøforhold omkring Limfjorden er udmærket, og den målsætning kan vi kun være enige i. Det er jo helt nødvendigt, at regeringen sammen med de tre Limfjordsamter og de 44 kommuner omkring fjorden trækker på samme hammel, når det gælder udnyttelse af Limfjordens muligheder for fiskeri og udnyttelse af fjordens rekreative potentiale. En helt afgørende forudsætning er, at aktiviteterne udfoldes under hensyn til områdets natur og miljø, altså på en bæredygtig måde.

Bestræbelserne på at gavne Limfjordens miljø startede allerede, da Limfjordskomiteen blev nedsat som styringsgruppe for den første store amtskommunale undersøgelse af Limfjordens tilstand først i 1970'erne. Der var jo nok at tage fat på: Forureningen var stigende, Limfjordsvandet blev mere og mere grumset, og iltsvindene på fjordbunden tog til i hyppighed og udstrækning.

Det var tanken, at Limfjordskomiteen skulle opløses, når det første overblik fra undersøgelserne var på bordet i 1975, men det blev besluttet at fortsætte, indtil rensningskravene var opfyldt. Limfjordskomiteen fik på den måde til opgave at koordinere arbejdet, og der blev fastsat en fælles målsætning og fælles udledningskrav, der blev sat en fælles tidsfrist for, hvornår rensningsanlæggene skulle stå færdige, og der blev lavet fælles kontrol- og måleprogram samt købt et fælles miljøskib til at foretage de mange målinger og observationer.

På det grundlag skabte Limfjordsamterne og kommunerne omkring fjorden via en investering på 1,2 mio. kr. i rensningsanlæg på ganske få år en af Danmarks største miljømæssige succeser med hensyn til rensning af byspildevand. Fosfortilledningen er faldet med 70 pct. siden 1984, men desværre er landbrugets kvælstofbelastning stadig væk alt for stor. Derfor vil mindre intensiv landbrugsdrift – f.eks. via EF's ledsageforanstaltninger, som landbrugsministeren var inde på, og mindre intensiv kornavl på grund af faldende priser – forhåbentlig bidrage til en mindre miljøbelastning og dermed til en mere bæredygtig og miljørigtig udvikling fremover.

Men uanset det blev fjorden jo renere af dette her, og derfor kunne Limfjordskomiteen efter veludført arbejde opløses pr. 1. januar 1991. Det betød nu ikke, at samarbejdet omkring Limfjorden ophørte; tværtimod fortsatte man det omfattende kontrolprogram, og Limfjordsamterne besluttede at holde årlige fællesmøder mellem amternes miljøudvalg og repræsentanter for de 45 kommuner.

Hertil kommer så, at der, efter at hr. Bjørn Westh er blevet fiskeriminister, er sket en væsentlig udvidelse af samarbejdet mellem Limfjordsamterne, Miljøministeriet og Fiskeriministeriet omkring Limfjorden. Et af hovedformålene er at skabe et alsidigt og bæredygtigt fiskeri i Limfjorden. For at realisere det mål arbejdes i fællesskab på en fiskeriplan; udgifterne til anden fase af denne plan til 2,5 mio. kr. deles ligeligt mellem de centrale og de regionale myndigheder.

Samarbejdet mellem de centrale og regionale myndigheder fungerer også fint omkring muslingefiskeriet, hvor der er sket en tiltrængt regulering, sådan at både miljø og muslingefiskeri bliver bæredygtigt.

Også omkring den landbrugsmæssige og rekreative udvikling af Limfjordslandet er der som omtalt af ministeren et godt samarbejde.

Socialdemokratiet mener, at arbejdet og samarbejdet er i god gænge og faktisk fungerer udmærket i dag. Derfor ser vi ingen grund til at oprette et nyt bureaukratisk organ til at forvalte Limfjordsspørgsmålene. Derimod arbejder Socialdemokratiet på regerings-, Folketings-, amts- og kommunalt plan gerne af fuld kraft med at få de bedst mulige forudsætninger for en ren og levende Limfjord i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Når jeg gerne vil have en kort bemærkning nu, så er det, fordi jeg synes, der var en interessant oplysning i hr. Martin Glerups indlæg. Det var den om, at Limfjordskomiteen var noget af det bedste, der var sket på miljøområdet. Man havde ved et fælles initiativ fået forureningen fra byerne til at falde ganske kraftigt siden 1984; det er jeg enig i. Derefter konstaterede hr. Martin Glerup, at det, vi mangler, er landbruget; det er jeg om muligt endnu mere enig i.

Derfor forstår jeg overhovedet ikke konklusionen, at man skal sige nej til det, som jo er hele grundtanken i dette forslag: at man netop i en diskussion om, hvordan man forvalter Limfjorden, også skal inddrage landbrugssiden og ikke kun kan lade landbrugssiden, hvad skal vi sige, være påvirket af centrale beslutninger fra København, men i høj grad også være styret af en grundlæggende overvejelse, der udspringer af situationen ved Limfjorden. Der er efter min opfattelse simpelt hen ikke sammenhæng imellem analysen og konklusionen.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jo, sammenhængen er såmænd god nok, for det er sådan, at de restriktioner, som skal indføres i forbindelse med landbrugets miljøbelastning, må være landsdækkende. De må vedtages af Folketinget, og det er den politik, som bliver ført af et flertal i Folketinget, og dermed hænger det jo udmærket sammen.

Rønholt (KF):

Landbrugs- og fiskeriministeren beskrev på en meget grundig måde alle de initiativer, der er igangsat i Limfjordsområdet. Der blev beskrevet alle de myndigheder, statslige som kommunale, der er inddraget i de projekter, der er omkring Limfjordsarbejdet. Det er altså ikke planlægning, der mangler på området. Der er tilstrækkelige beslutningsorganer, hvor forslagsstillernes målsætning kan udmøntes, dersom de respektive amter og kommuner er enige i målsætningen.

I Det Konservative Folkeparti vil vi gerne respektere det kommunale selvstyre og derved

overlade så meget som muligt til de respektive amter i Limfjordsområdet. Fra staten og EU er der tilstrækkelige redskaber, der kan tages i anvendelse til løsning af disse opgaver. Der er vandmiljøplanen – og det er vel svært at forestille sig, at de nordjyske amter skal have enten negativ eller positiv særbehandling, alt afhængigt af hvordan man anskuer det – der er de forskellige bekendtgørelser udstedt af de respektive ministerier, der er naturbeskyttelsesloven, der er naturforvaltningsloven, der er EF's landbrugsreform med de tilknyttede ledsageforanstaltninger, der er desuden beretningen vedrørende en bæredygtig udvikling i landbruget, hvorunder der er lavet en positiv særbehandling af de nordjyske amter, hvor der er udpeget 50.000 ha til skovrejsning. Der er altså tilstrækkelige redskaber, der kan tages i anvendelse; problemet er, hvem der har den endelige kompetence.

Der er tilsyneladende også de fornødne midler, og dersom de lokale midler ikke slår til, er der både statslige midler og EF-midler til rådighed. Skov- og Naturstyrelsen har midler fra naturgenopretningspuljen, og fra EF-side har man de 50 pct.s medfinansiering af ledsageforanstaltningerne.

Skov- og Naturstyrelsen er i forvejen en central styrelse i opfølgningen af diverse naturgenopretningsprojekter og vil sikkert, i det omfang det er muligt, kunne inddrages. Jeg forudsiger, at der meget let kan opstå kompetenceproblemer, dersom man pludselig skal have genoplivet Limfjordskomiteen under et andet navn. Der er planlæggere nok; de falder over hinanden. Det gælder om at lade de initiativer, der er igangsat, få den tid til at virke, der skal til.

Vi har forståelse for selve målsætningen i beslutningsforslaget, men mener, at de tilstrækkelige virkemidler allerede er iværksat, og at det kun er tiden, der kan vise, om disse initiativer er tilstrækkelige, før vi sætter nye i gang.

Hanne Severinsen (V):

Det er jo ikke så ofte, at jeg kan starte en tale med at sige, at jeg er helt enig med regeringen, men det er jeg her. Jeg synes, det var en udmærket tale, landbrugs- og fiskeriministeren holdt, og jeg vil da godt gøre hans ord til mine: at SF øjensynlig vil fremtvinge et decentralt samarbejde; det synes jeg var meget godt udtrykt.

[Hanne Severinsen]

Der har været et decentralt samarbejde, det har kørt glimrende, og det har så overflødiggjort sig selv – den Limfjordskomité, der var, har altså løst sin opgave – men så kommer SF og synes, at den sandelig da skal komme igen, fordi SF ikke synes, at det fungerer godt nok decentralt.

Det er nu min opfattelse, at det fungerer ganske godt decentralt. Man er godt klar over, at der er noget, der hedder Limfjorden, og at der tilfældigvis er 3 amter, som støder op til Limfjorden. Det har de faktisk fundet ud af, og man holder møder. Man har også fælles recipientkvalitetsplaner, og man har jo også, som hr. Rønholt nævnte, vandmiljøplanen, så målsætninger er der jo sådan set stillet op.

Hr. Gade skriver, at landbrugsarealer, der grænser op til fjorden samt til vandløb, der afvander til Limfjorden, skal omlægges succesivt over en 5-årig periode til ekstensiv drift. Vi har prøvet at regne lidt på det, for der er altså ret megen jord, der afvandes til Limfjorden. Det er noget i retning af 700.000 ha, som skulle omlægges til ekstensiv drift, og det vil faktisk betyde temmelig meget for det nordjyske og – skulle jeg hilse og sige – langt ned i det midtjyske område.

Tænk på, hvor megen diskussion der har været om Skjern Å-dalen, hvor man måske skulle tage op til 3.000-4.000 ha, og så taler vi altså her om 700.000 ha! Det er en ordentlig mundfuld i sådan et flot program, som man skulle sidde og finde ud af decentralt, for det hører jo også med i billedet, at SF har været så decentralt, at man på forhånd har stillet målsætningen op for, hvad man skal sidde og beslutte decentralt og finde ud af lokalt. Det kan man, om jeg så må sige, kalde en bunden opgave.

Jeg vil helt og fuldt gøre landbrugs- og fiskeriministerens gennemgang til min egen og sige, at med den grundige gennemgang af, hvad der foreligger af initiativer, og hvordan det hele foregår, har vi mere brug for at lade tingene virke end for at lave nye folketingsbeslutninger om genopretningsplaner og -råd. Jeg har fuld forståelse for mange af de udmærkede intentioner, og vi er slet ikke uenige i, at vi skal have en ren og god natur i Limfjorden. Men vi tror altså ikke, at forslaget som sådant vil være en god idé, og vi synes også, det er lidt uigennemtænkt.

Aage Brusgaard (FP):

SF foreslår, at der nedsættes et udvalg med repræsentanter for nogle ministerier, Viborg Amt, Ringkøbing Amt og Nordjyllands Amt, som skal komme med forslag til, hvordan man rent erhvervmæssigt udnytter Limfjordens ressourcer bedst muligt.

Men allerede inden man nedsætter et sådant arbejdsudvalg – hvis der ellers bliver flertal for det her i Folketinget – har man bestemt, hvad udvalget skal træffe beslutninger om, nemlig at blåmuslingefiskeriet skal begrænses til særlige områder, trawlfiskeriet skal indstilles, saltvands- og ferskvandsdambrug skal helt forbydes, og alle andre fiskeriformer skal reguleres. Så hvad man egentlig vil med beslutningsforslaget, når man allerede har remset op, hvad udvalgets medlemmer skal gøre, er lidt svært at vurdere.

Ligeledes lægger forslaget op til, at stort set hele landbrugsarealet på Mors og i Thy, Salling og Himmerland skal tages ud af produktionen og braklægges – måske kan nogle enkelte får gå rundt og græsse – men i f.eks. hele Sallingområdet er der ingen åer eller søer, der afvander jordarealer til Limfjorden.

Jeg vil foreslå, at SF bruger enten nogle weekender eller en del af sommerferien til at sejle på Limfjorden eller køre langs bredderne, så man kan se den miljøforbedring, der rent faktisk er sket. Det er jo sådan, at der hvert år kommer en rapport om badevandskvaliteterne, og de er blevet bedre i Limfjordsområdet de sidste år. I 1970'erne blev det besluttet, at alle byer skulle kloakeres, og der blev både ledt badevand, opvaskevand og vand fra toiletter osv. ud i åsystemerne og derefter videre ud i Limfjorden, uden at det blev renset. De seneste år har man vedtaget rensningsplaner, så man har fået styr på kommunernes og de fleste af industriens rensningsanlæg, og det har også hjulpet meget med hensyn til bønderne, der ikke var alt for miljøbevidste. I dag ser man jo ingen møddinger eller ajlebeholdere med afløb til grøfter eller åer, så alt i alt må vi sige, at der sker en stor forbedring af åndedrættet i Limfjorden for hver dag, der går.

Jeg vil også sige, at Fremskridtspartiet er så decentralt indstillet – tilsyneladende i modsætning til SF – at vi helt klart mener, at amterne og kommunerne i området selv kan klare tingene. Det er jo også sådan, at den Limfjords-

[Aage Brusgaard]

komité, som fungerede i nogle år, blev nedlagt i 1991, netop fordi amterne var enige om, at den var overflødig, og at et eller to møder om året mellem politikerne var nok, og så kunne forvaltningerne for resten stadig tale sammen lidt oftere, hvis det skulle være.

Vi vil altså sige nej til SF's beslutningsforslag.

Elisabeth Arnold (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører ikke kan være til stede, skal jeg kort redegøre for partiets holdning til dette forslag fra SF.

Vi er i princippet positive over for beslutningsforslaget, der bl.a. går ud på at nedsætte et Limfjordsråd bestående af repræsentanter for Miljø-, Landbrugs- og Fiskeriministerierne samt personer fra de tre amter og 44 kommuner, det drejer sig om fra Limfjordsområdet. Dette råd skal udarbejde en tids- og handlingsplan for Limfjorden.

Det er lidt trist at skulle afvise forslaget, for vi er egentlig enige i intentionerne, nemlig at forbedre miljøet i naturen og skabe mulighed for et bæredygtigt erhverv i dette meget natur-skønne område; men vi ved også, at foreningen af alle disse hensyn er en hårfin balancegang. Nu er det jo ikke sådan, at der ikke foregår noget omkring Limfjorden. Faktisk er der allerede et stort arbejde i gang, hvor forskellige instanser samarbejder for at løse problemerne i området, og jeg kan oplyse til hr. Aage Brusgaard, som foreslog, at Miljøudvalget skulle bruge sin sommerferie til at sejle rundt i Limfjorden, at det gjorde Økontaktudvalget faktisk sidste år. Vi sejlede rundt i Limfjorden til de tre små øer, som er medlem af øsammenslutningen, nemlig Venø, Fur og Eg-holm, og det var en meget dejlig oplevelse. Jeg kan kun bekræfte, at der er meget store turist-mæssige og rekreative muligheder i området.

Forslaget berører også erhvervsfiskeriet. Der er i øjeblikket en større undersøgelse i gang, og vi vil gerne afvente resultaterne af den, før vi foretager os videre i sagen. Vi deler den skepsis, forslagsstillerne har over for muslingefiskeriet, men vi vil gerne afvente resultatet af de undersøgelser, så snart de foreligger fra Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser. Vi tror, det bliver nødvendigt med nogle reguleringer, men vi vil gerne se konklusionerne af undersøgelserne først, før vi skrider til handling.

Det Radikale Venstre er altså enig i intentionerne i forslaget, men vi vil afvente de undersøgelser, der blev nævnt før, inden der tages initiativ til dette relativt store naturprojekt. Derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget fra SF i dag, men vi er opmærksomme på de visioner, der ligger i forslaget.

Ole M. Nielsen (KRF):

Der er gode intentioner i SF's beslutningsforslag, men det er bare alt for drastisk.

Jeg synes, at der fra ministerens side er redegjort meget grundigt og fornuftigt for de ting, der allerede er gjort, og de ting, der kan gøres på området, og som jeg synes der er meget godt i. Som ministeren også var inde på, har vi også en ny kystbeskyttelseslov på vej, som vil forbedre forholdene.

Jeg skal ikke udbrede mig om alle forholdene, men blot hænge mig i den ene ting, at ca. 20 pct. af Danmarks landbrugsjord skulle omlægges til ekstensivt landbrug fuldstændig uden benyttelse af plantebeskyttelsesmidler og gødning. Jamen det ville da være pragtfuldt for naturen – det er vi helt enige om – men hvem skal betale regningen? Jeg ved det ikke. Skal den lægges over på de enkelte landmænd og over på samfundet, som kommer til at mangle indtægter og arbejdspladser ved den aktion?

Men det betyder jo ikke, at vi ikke skal gøre noget, og for at bevise, at også vi er villige til at gøre noget – bl.a. på baggrund af den debat, som er startet i disse dage på grund af pesticidspor i drikkevandet – kan jeg meddele, at regeringspartierne miljøordførere har stillet samrådsspørgsmål til miljøministeren gående ud på, at vi på baggrund af konstateringen af et stigende antal giftstoffer i grund- og drikkevandet vil anmode miljøministeren om at give udvalget en status over pesticidhandlingsplanens realisering. Vi vil også spørge miljøministeren, hvilke initiativer ministeren agter at tage med henblik på at hindre eller forebygge belastningen af grund- og drikkevandsressourcerne med plantegifte og andre miljøfremmede stoffer. Det betyder altså, at vi er indstillet på, at der skal foretages en afbalanceret aktion for at imødegå de problemer, som måske er på vej til at true os.

Men dette her er alt for drastisk, og vi kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Gade (SF):

Må jeg først sige til hr. Ole M. Nielsen, at jeg synes, det er et pænt initiativ, regeringspartierne har vist over for miljøministeren. Vi får jo senere en forespørgselsdebat om status for pesticidhandlingsplanen, som er rejst på SF's initiativ, så det er udmærket, at regeringspartierne forbereder sig i god tid inden den debat.

Jeg skal først konstatere, at velviljen over for forslaget ikke var overvældende, og det er jeg selvfølgelig ked af. Når det kommer til stykket, kan jeg vel egentlig kun give en betinget tak til en af ordførerne, nemlig fru Elisabeth Arnold, som sagde, at hun ikke kunne støtte forslaget i dag, og i øvrigt konstatere, at alle de øvrige har afvist forslaget. Mange har dog udtrykt sympati for nogle overordnede målsætninger, og jeg vil koncentrere mig lidt om, hvordan man kan få tingene til at hænge sammen, når man har sympati for nogle overordnede synspunkter i forslaget, men ikke vil støtte det.

De overordnede synspunkter i forslaget er, at vi skal have mere styr på miljøproblemerne omkring Limfjorden; men den grundlæggende og overordnede tanke er, at vi skal have en bedre koordinering og sammenhæng mellem det, der sker på amtsniveau, og det, der sker på centralt niveau, altså statsligt niveau, Miljøministeriet, Landbrugsministeriet og Fiskeriministeriet. Det er grundtanken i forslaget.

Ministeren forklarede, at det ikke var logisk at fremtvinge et decentralt samarbejde gennem et centralt initiativ eller ligefrem et påbud. Jeg ved nu ikke, hvem det ikke skulle være logisk for, men det er det altså ikke for regeringen, selv om det ellers er noget, man tit hører om. Men det er heller ikke hovedpointen i forslaget, kun en del af den. Hovedpointen er sådan set, at nogle ting, der i dag foregår centralt her på Slotsholmen, også får et lokalt islæt via et Limfjordsråd, ikke sådan at forstå, at man kan træffe beslutninger – beslutningskompetencen bliver nemlig ikke flyttet ifølge forslaget – men der vil ske en lokal rådgivning om nogle ting på landbrugs- og fiskeriområdet, der i dag afgøres centralt.

Det er grundtanken i forslaget, og derfor vil jeg gerne sige meget klart til dem, der har talt om, at det nærmest var et centralistisk initiativ: Nej, det er det ikke, det er rent faktisk lige omvendt! Jeg vil også sige til Venstres ordfører, at hvis forslaget bliver gennemført, får amterne

mulighed for at påvirke den beslutningsproces, der i dag foregår centralt – i København, som vi siger i Vestjylland – altså i ministerierne.

At ministeren ved, at det er sådan, det hænger sammen, fremgik også af en del af hans tale, hvor ministeren roste sig af, at han som fiskeriminister havde taget initiativ til et samarbejde mellem miljøministeren, fiskeriministerne og amterne. Det synes jeg er et meget godt initiativ, og det er jo det, der er hele grundtanken i forslaget, nemlig at føre den slags initiativer ind i et samlet system, som omfatter både fiskeri, landbrug og erhvervsudvikling. Og derfor skulle fiskeriministeren måske tale med landbrugsministeren, for det er jo et eller andet sted her, hunden virkelig ligger begravet. Det er selvfølgelig meget sværere rent politisk at påbegynde en diskussion om, hvad man gør for at begrænse udledningen fra landbruget, ud fra en betragtning om, hvad vi er nødt til at gøre for at sikre, at vi også får løst problemerne for Limfjorden.

Jeg er helt overbevist om, at fik man den diskussion, der kunne foregå i et sådant Limfjordsråd, om landbrugets forurening og nødvendigheden af at begrænse den, ville kreativiteten vokse. Hvis vi var heldige, kunne vi få en situation, hvor kommuner og amter, som man måske egentlig ikke på forhånd tror er positive, kunne blive langt mere positive over for indgreb og udpegning af områder, der skal laves særlige restriktioner for, osv., i stedet for, at det bliver oplevet som noget, man får tvunget ned over hovedet fra oven. Jeg ved godt, at amterne skal i gang med at udpege de pågældende områder, men netop i en sådan proces er det vigtigt, at de bliver udpeget i en klar sammenhæng med Limfjorden.

En anden misforståelse, der har gjort sig gældende i debatten, er, at det skulle føre til, at vi med det samme kunne sige, at alt landbrug i hele afvandingsområdet skulle underkastes restriktioner. Der er omhyggeligt redegjort for i bemærkningerne, at det er en langvarig proces, og vi tror ikke engang, det kan lade sig gøre inden for den tidshorisont, når vi tager hele det store område med, som fru Hanne Severinsen nævnte. I stedet siger vi, at vi skal starte med at udpege en lang række områder rundt om Limfjorden, ud fra den betragtning, at vi starter de steder, hvor vi ved det vil være fornuftigst at lægge restriktioner på udøvelsen af landbrugs-

[Gade]

erhvervet for at begrænse afstrømningen af kvælstof til Limfjorden.

Limfjordens største miljøproblem i dag er landbrugets forurening. Vi har et system, som fungerer, når det gælder byernes forurening, som vi har fået styr på, men det har vi ikke for landbrugets vedkommende. Min påstand og tankegangen i forslaget er, at vi kunne komme meget længere med hensyn til at få folkelig forståelse for tanken – også blandt landmændene – ved at begynde processen ud fra den grundtanke, at det er Limfjorden, vi skal redde. Da Limfjordskomiteen eksisterede, var det muligt at tage nogle initiativer, der ikke var skrevet noget om, og nogle kommuner blev politisk gearet til at tage nogle ret fremsynede beslutninger om rensning af byernes spildevand.

Der var nogle få tilkendegivelser om andre enkeltheder i forslaget, bl.a. muslingefiskeriet, hvor fru Elisabeth Arnold var enig med os i, at der skal mere styr på det samlede muslingefiskeri, og det tilsagn er jeg glad for. Efter vores opfattelse lod den tidligere fiskeriminister alt for mange skibe tage del i muslingefiskeriet, og efter vores mening er der ingen tvivl om, at nogle af dem skal ud igen, også nogle af de store fra fremmede havne. Vi skal have sat tal på den maksimale kvote, vi skal have færre licenser, og jeg håber, det er en vej, som regeringen også vil følge – måske ikke i forbindelse med dette forslag, men alligevel hurtigt.

Det er rigtigt, at vi også foreslår, at man simpelt hen forbyder trawlfiskeri. Vi, der kender noget til Limfjorden, ved også, at det har været forbudt tidligere. Dengang man havde lidt mere føling med, hvordan man udøvede sin erhvervsvirksomhed, syntes man, at det var ufornuftigt at trawlfiske i Limfjorden.

Og min sidste kommentar er til hr. Aage Brusgaard, som sagde, at jeg skulle tage en cykeltur langs Limfjorden eller en sejltur på den. Jeg skal blot sige, at begge dele har jeg gjort mange gange, for jeg er vokset op ved Limfjorden, og jeg gør det stadig tit, når jeg besøger min familie deroppe. Så det er ikke ukendskab til Limfjorden, der præger dette forslag og mine udtalelser om det.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Bjørn Westh):

Jeg er klar over, at hr. Gade har haft sin barndom ved Thisted Bredning, men jeg ved ikke, om det er rensningsanlægget i Thisted, hr. Gade roser så meget i dag. (*Munterhed*).

Men jeg vil godt sige, at jeg ikke helt kan forstå hr. Gades reaktion, for jeg synes i og for sig, at hr. Gade har fået en velvillig modtagelse af sit forslag. Der er virkelig mange i Folketinget, der gerne vil støtte indholdet, men har fundet, at formen måske var lidt for centralistisk med et påbud herfra om, at nu skal man altså samarbejde derude. Sagen er, at Limfjordsamterne havde en Limfjordskomité, som de selv ophævede af egen fri vilje for tre år siden, og så skulle vi altså komme her og sige, at nu skal den genetableres. Det vil ikke umiddelbart virke befordrende, så vidt jeg kan vurdere, når det var noget, man selv fjernede.

Med hensyn til landbruget vil jeg sige, at amterne meget udtrykkeligt har bedt om, at staten ikke blander sig i, hvilke områder der skal udpeges som særlig beskyttede områder, hvor der skulle ske mindre sprøjtning af hegn og vandløb, og hvad det nu kan være. Amterne ønsker selv at udpege dem efter deres egne miljødiskussioner og regionsplandiskussioner, og i det omfang vi har penge til det herhjemme og på EF-kontoen, skal vi så prøve at leve op til det. Det er faktisk så decentralt, som det kan være, og jeg finder derfor, at vi prøver at imødekomme hr. Gades tanker også på landbrugsområdet.

Hvorvidt bæredygtighedsplanen er tilstrækkelig, tør jeg ikke sige noget om i dag; men så er det vel i givet fald en diskussion, som vedrører hele landet og ikke kun Limfjordsområdet.

Med hensyn til spørgsmålet om muslingefiskeriet, som også blev taget op, vil jeg sige, at vi netop har lavet aftaler om en regulering af fiskeriet med amterne, Miljøministeriet, fiskerne og fiskeindustrien. Vi har for nylig holdt et møde i Skive med repræsentanter for alle disse parter, og vi er enige om, at vi skal administrere fiskeriet således, at ressourcerne kan bevares og genopbygges og forhåbentlig endda også forøges. Vi er enige om at mindske antallet af licenser og har allerede gjort det, og i tæt sammenhæng hermed er vi enige om at sætte et arbejde i gang for at få etableret mere ålegræs. Jeg tror ikke, man altid skal påtvinge tingene ovenfra. Her er de faktisk vokset op af sig selv, og det tror jeg virker lige så stærkt.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

To bemærkninger: Først til hr. Ole M. Niel-

[Aage Brusgaard]

sen fra Kristeligt Folkeparti, som ordret udtalte, at det var pragtfuldt, hvis 20 pct. af landbrugsarealerne kunne lægges brak og altså ikke måtte gødskes, fordi det ville være godt for naturen; dernæst til hr. Gade, som fulgte det op i sit sidste indlæg ved at sige, at problem nummer ét for Limfjorden var landbruget. Vi har altså to ordførere, der ikke kan dy sig for at give landbruget et gok i nødden, hver gang der er lejlighed til det, og derfor vil jeg godt komme frem med et par rapporter, som jeg ved at vores landbrugs- og fiskeriordfører også er bekendt med.

I sin tid gjorde Limfjordskomiteen noget, som var ret epokegørende. Den foretog en masse målinger i den nordlige del af Viborg Amt og en del af Nordjyllands Amt, og disse målinger fastslog faktisk, at både fosfor- og nitratudsvivningen var klart størst i de områder, hvor der ikke blev drevet landbrug, nemlig Tved Plantage med Tved Klit og Tved Flyveplads, Flyndersø og Hjerl Hede. Det var sådan, at det var fra de gårde i Viborg Amt, hvor der blev drevet det mest intensive landbrug, at den mindste udsvivning af både nitrat og fosfor kom.

Endelig vil jeg sige her til slut, at hvis man læser Dansk Fiskeritidende, vil man kunne se, at både om SF's forslag og de andre initiativer, der er kommet på banen, siger man: Går disse forslag igennem, er det slut med erhvervsmæssigt konsumfiskeri i Limfjorden. Sådan siger formanden for Centralforeningen for Limfjorden, Steffen Christensen, og han tilføjer, at det ikke er den målsætning, de tre Limfjordsamter har opstillet for fiskeripolitikken.

Endelig har udvalget allerede på nuværende tidspunkt fået brev fra Thyholm Kommunes borgmester, som advarede kraftigt mod yderligere fredninger i Limfjorden, og det er også noget af det, SF's forslag går ud på. Vi er på linje med SF, vi skal selvfølgelig bevare og forbedre naturen i Limfjordsområdet; men det gør man ikke ved at nedsætte flere udvalg til behandling af dette emne.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg synes nu ikke, hr. Aage Brusgaard skal excellere i Limfjordsundersøgelsernes resultater på det grundlag, som tilfældet er her, for det er jo en kendsgerning, at selv om kvælstof-

udledningen fra byernes kommunale rensningsanlæg er faldet med 66 pct. de sidste 10 år, svarer det åbne lands påvirkning af fjorden stadig til 93 pct. af kvælstofbelastningen. Det er en kendsgerning, som fremgår af de undersøgelser, der blev foretaget i 1992.

Med hensyn til fosfor er det gået langt bedre. Der er, som jeg omtalte, sket et fald på 70 pct. i den sidste 10-års-periode, fordi den største andel stammer fra byernes rensningsanlæg. Det er kendsgerningen.

Og den påstand om de øde områder, som hr. Aage Brusgaard altid kommer frem med, har heller intet hold i virkeligheden. Det viser sig af de målinger, der er foretaget i de enkelte vandløb, der løber ud i Limfjorden, at de steder, hvor der er den hyppigste og største dyrkningsaktivitet, er der også den største miljøpåvirkning. Det kan hr. Aage Brusgaard læse sort på hvidt i de rapporter, der bliver udgivet af Limfjordsamterne.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Det er til hr. Martin Glerup, som nævnte nogle procenttal for udledning af kvælstof fra det åbne land. Der er vel to ting, vi kan blive enige om: Hvis vi ikke havde noget, der hed kvælstof, havde vi heller ikke nogen hr. Aage Brusgaard eller hr. Martin Glerup; det er vi vel enige om.

Vi kan vel også blive enige om, at selv om Vorherre havde været alene her på Jorden, skete der udsvivning af kvælstof fra det åbne land til vore vandløb. Det, der så kan være spørgsmålet, er, hvor meget der er menneskeskabt, og hvor meget det kan nedbringes. Og her er det, jeg siger, at Limfjordskomiteen har lavet undersøgelser, som viser, at de steder i Viborg Amt, hvor den største udsvivning sker, er skov- og hedeområderne, altså områder uden menneskeskabt påvirkning. De får hverken tilført kunstgødning eller naturgødning.

Og det er derfor, jeg siger: Lad være med at sige, hver gang der er tale om kvælstof, at det er landbrugets skyld. Selv om vi ikke havde en eneste landmand her i Danmark, ville der være en udsvivning af kvælstof, som næsten var på højde med den, vi har nu.

Gade (SF):

Hr. Aage Brusgaards udtalelser om sam-

[Gade]

menhængen mellem indholdet af kvælstoffer og hr. Aage Brusgaards eksistens kunne jo friste over evne; men jeg skal lade være med at uddybe emnet og i stedet konstatere, at den intensiverede landbrugsproduktion har en klar sammenhæng med kurven for udsivning af kvælstof.

I øvrigt vil jeg kommentere diskussionen om konsumfiskeri i forbindelse med hr. Aage Brusgaards indlæg. Jeg kunne forstå, at der er nogle, der har skrevet, at SF's forslag vil betyde, at det vil være slut med erhvervsmæssigt konsumfiskeri. Men sagen er jo, at SF's forslag vil betyde, at man kan *begynde* at få noget konsumfiskeri i Limfjorden.

Det er rigtigt, at vi lægger op til et mere reguleret muslingefiskeri, men der er jo det forløb og den statistik med hensyn til fiskeriet i Limfjorden, at fra 1941 til 1991 er konsumfiskeriet faldet med 90 pct., så det næsten ikke betyder noget i dag og har ødelagt erhvervet for mange fiskere, mens muslingefiskeriet i samme periode er steget med 1.400 pct. Og dér er det vores opfattelse, at muslingefiskeriet er for omfattende, og det er også vores opfattelse, at med et indgreb over for forureningen af Limfjorden – og det er først og fremmest over for landbrugets forurening af Limfjorden – og så også en regulering af muslingefiskeriet kan der blive et betydeligt større konsumfiskeri i Limfjorden.

Så til landbrugs- og fiskeriministerens indlæg: Sagen er jo, at dette ikke er et centralistisk forslag. Sagen er – hvis jeg skal være lidt positiv – at jeg vil spørge regeringen, om regeringen vil tilbyde amterne – det er det, der ligger i forslaget – at den centrale magt i Landbrugsministeriet, Fiskeriministeriet og Miljøministeriet er villig til, hvis de tre amter ønsker det, at indgå i et sådant rådgivende råd som Limfjordsrådet. Det er det, dette her handler om: Vil den centrale magt sammen med amterne være med til at diskutere at oprette et råd om udvikling?

For hvis man ikke vil det – og det er det, jeg har forstået er meldingen, og det er derfor, jeg har taget den, skal vi sige negativt, selv om der var de pæne ord om intentionerne – så er det jo, fordi man vil fastholde, at man på dette område vil bevare en suveræn central magt med hensyn til landbrug, fiskeri og miljø. Man vil med andre ord ikke acceptere, at de tre amter

kunne sidde sammen med de tre ministerier og tænke med udgangspunkt i Limfjorden og dermed være med til at påvirke processen.

Ministeren har ret i, at når jeg kritiserer, at vi med bæredygtighedsplanen for landbruget ikke når målet, så er det, fordi det er en diskussion, der drejer sig om hele landet. Det er jeg enig i, og det mål mener jeg bestemt ikke vi når. Det mente jeg heller ikke, dengang planen blev vedtaget. Så den har vi virkelig brug for at revidere.

Men det er jo ikke et argument for, at man ikke kunne starte en diskussion med udgangspunkt i Limfjorden – ligesom man, dengang vi skulle diskutere byernes begrænsning af forureningen, havde et Limfjordsråd, som tog udgangspunkt i et bestemt lokalområde, nemlig Limfjorden, hvilket faktisk førte til, at man tog nogle beslutninger, der var stærkere end dem, man måske ellers ville have taget i den del af landet i hvert fald.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Bjørn Westh):

Jeg er lidt overrasket over, at hr. Gade opholder sig så meget ved muslingefiskeriet, for jeg føler faktisk, at på det felt har vi et fuldstændig udmærket og gnidningsfrit samarbejde. Vi har haft høringsrunder, vi holder fælles møder, og vi drøfter tingene, og jeg har forstået, at amterne har været helt tilfredse. Det gav de også udtryk for på det møde, der var i Skive for ikke så lang tid siden, hvor alle fiskerne også deltog, og der var faktisk også en god dialog med fiskerne om det dér.

Jeg tror personlig, at man med fordel kunne se på antallet af licenser. Vi har som sagt heller ikke genuddelt de licenser, der var mulighed for at få, og det er da muligt, at vi skal drøfte det lidt mere. Det afgørende er, at man fisker på bestanden på en økologisk bæredygtig og miljømæssigt forsvarlig måde, men at man også opretholder et godt og stabilt grundlag for erhvervet. Det er den balance, der skal være.

Jeg forstår ikke helt det dér med den centrale magt: at det skulle være et forfærdeligt uhyre. Jeg går ud fra, at det er, når hr. Gade fastlægger miljøregler i Folketinget. Men jeg vil spørge, om hr. Gade er parat til at decentralisere, hvilke miljøregler der skal fastsættes ude i lokalområderne. Jeg kan sige fra regeringens side, at vi er fuldt parate til alt muligt samarbejde med amter og kommuner om at få det

[Landbrugs- og fiskeriministeren]

bedst mulige ud af både miljø-, landbrugs- og fiskeripolitikken.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Nu handler megen politisk diskussion om at få vendt en bemærkning til egen fordel, og det synes jeg landbrugs- og fiskeriministeren er dygtig til; den ros skal han have. Men sagen er, at jeg selvfølgelig ikke vil decentralisere.

Jeg vil så svare på spørgsmålet, selv om problemstillingen blev vendt på hovedet: Jeg vil selvfølgelig ikke decentralisere miljølovgivningen i den forstand, at man skal have lov til at indføre ringere eller mindre skrappe regler.

Men det interessante ved samarbejdet i Limfjorden tidligere var jo rent faktisk, at kommunerne kunne blive enige om højere målsætninger for Limfjorden med hensyn til en række forhold, end man ellers havde i recipientplanlægningen, og hvad man ellers kunne have gjort, hvis man havde haft en central planlægning. Og jeg tror faktisk, at man med sådan et råd kunne komme længere i de tre amter i retning af at få udpeget bestemte afvandingsområder ved at lægge det mere ud til et samarbejde med amterne.

Som fiskeriminister siger ministeren så, at man på muslingefiskeriområdet sådan set er i gang med sådan nogle ting, og på hele fiskeriområdet har jeg rost ministeren for faktisk at være gået lidt af et skridt i denne retning. Jeg kan bare ikke forstå, hvorfor det skal være delt op, idet jeg mener, at ministeren også kunne lære af det som landbrugsminister.

Om muslingefiskeri kun det, at jeg synes, den nuværende fiskeriminister har lidt mere styr på det end den tidligere. Og jeg er glad for tilsagnet om, at der skal være færre licenser i Limfjorden.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Bjørn Westh):

Amterne har selv ønsket at udpege de pågældende områder alene. Ønsker amterne et samarbejde og drøftelser med Landbrugsministeriet om det, så er vi helt parate til det. Det har vi i øvrigt haft med Storstrøms Amt. Vi vil meget gerne have et samarbejde om disse ting, så vi får det bedst mulige ud af det både miljø- og produktionsmæssigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpede kriterier for tildeling af dansk indfødsret.

Af John Vinther (KF) og Peter Brixtofte (V) m.fl.

(Fremsat 22/2 94).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Justitsministeren (Erling Olsen):**

I dette beslutningsforslag fremsat af medlemmer af Det Konservative Folkeparti og Venstre opfordres regeringen til at udarbejde fremtidige lovforslag om indfødsrets meddelelse efter nogle retningslinjer, der vil indebære, at det i fremtiden vil blive sværere at opnå dansk indfødsret.

Det foreslås i punkt 1, at sprogkravet skal skærpes, således at ansøgere som udgangspunkt også skal kunne læse dansk i rimeligt omfang.

Det sprogkrav, der i de sidste ti år har været stillet, går ud på, at ansøgeren skal kunne tale og forstå dansk. Det kræves således, at ansøgeren uden brug af omskrivninger eller andre sprog og med den accent, som er naturlig, kan deltage ubesværet i en almindelig samtale på dansk, og der har ikke været stillet krav om, at ansøgeren også skal være i stand til at læse dansk.

Nu kan man jo spørge, om det overhovedet er en skærpelse at kræve, at de ikke blot skal kunne tale dansk, men også skal kunne læse